

Ed.

74. Frumvarp til laga

um breyting á lögum nr. 100 23. júní 1936, um stýrimannaskólann í Reykjavík.

Frá meiri hl. sjávarútvegsnefndar.

1. gr.

3. gr. laganna orðist þannig:

Í skólanum skal kenna:

Stærðfræði, siglingafræði, íslenzku, tvö erlend tungumál, eðlisfræði, vélfræði, sjórétt, veðurfræði, hjúkrunarfræði, bókhald, viðskiptafræði, sjómennsku og leikfimi, auk þess þær fræðigreinar, sem krafist er sérstaklega fyrir skipstjóra á varðskipum ríkisins.

2. gr.

6. gr. laganna orðist þannig:

Til hins meira fiskimannaprófs útheimtist: Hið sama og til hins minna fiskimannaprófs og enn fremur:

Stærðfræði (munnleg):

- a. Í reikningi: Notkun logaritma. Veldi og rót.
- b. Í flatarmálsfræði: Beinar línur. Horn. Hringurinn. Marghyrningur. Sporbaugur. Reglur um hliðar og horn í þviharningum og samhliðungum. Rétthyrndur þrihyrningur. Einslaga og samfalla þrihyrningar. Flatarmál hrings og marghyrninga. Uppdráttur og útreikningur flatarmáls einföldustu flata.
- c. Í þrihyrningafræði: Þekking á grundvallaratriðum þviharningafræðinnar og á útreikningi flatra rétthyrndra þrihyrninga eftir henni.
- d. Í rúmfræði: Útreikningur rúmtaks, ferstrendings og sívalnings.

Siglingafræði (skrifleg og munnleg):

Þekking á himinhvolfinu og daglegri hreyfingu á bauganeti þess, á því að ákveða afstöðu himinhnatta, á sólinni og hreyfingu hennar.

Þekking á mælingu tímans og skiptingu hans.

Að kunna að finna ristíma, hágöngutíma og hvarftíma himinhnatta.

Þekking á hæðarleiddréttungum himinhnatta og að kunna að finna breiddina af athugun sólar eða fastastjarna í hádegisbaug.

Þekking á sextanti og notkun hans.

Að kunna að finna misvísun eða segulskekkju af athugun pólstjörnuunnar. Staðar-ákvarðanir með radiómiðunum.

Að kunna að finna misvísun eða segulskekkju með viks(amplitude)athugun sólar og við azimutathugun sólar eða stjarna.

Þekking á hallasegulskekkju.

Að húa til vaxandi kort.

Sjómennska (munnleg, skrifleg og verkleg):

Hið sama og til hins minna fiskimannaprófs og enn fremur þekking á notkun alþjóðamerkjabókar og að geta lesið og gefið ljós- og hljóðmerki eftir Morsestafrófi.

Íslenska (skrifleg og munnleg):

Nokkru fyllri þekking en til minna fiskimannaprófsins.

Danska (munnleg):

Að hafa lesið og geta lagt út að minnsta kosti 100 bls. í 8 bl. broti, í lausu máli og ljóðum, sérstaklega um líf og störf sjómanna, og að geta talað dönsku nokkuð, einkum um það, er snertir sjómennsku.

Enska (munnleg):

Að hafa lesið og geta lagt út að minnsta kosti 100 bls. í 8 bl. broti, einkum um sjómennsku, og geta talað ensku nokkuð, einkum um það, er gerist á sjó.

Sjóréttur (munnlegur):

Nokkru fyllri þekking en til hins minna fiskimannaprófs.

Hjúkrunarfræði (munnleg):

Að hafa fengið yfirlit yfir það helzta, er stendur í lækningabókum sjómanna, og sé einkum lögð áherzla á þessi atriði:

Hjálp í viðlögum við slysfarir og algengustu sjúkdóma.

Samræðissjúkdóma og varnir gegn þeim.

Næma sjúkdóma og sóttvarnarreglur, sem skipum er skylt að hlýða.

Almennar heilbrigðis- og þrifnaðarreglur í skipum, hirðingu þeirra og umgengni, matvæli og fæði skipverja.

Vélfræði (munnleg):

Einföldustu atriði mótórfraeðinnar ásamt yfirliti yfir algengustu vélar, notkun þeirra, umhirðu og eldsneyti.

Bókhald:

Að kunna það bókhald, er staðan útheimtir.

Auk þess sé nemendum skylt að hlýða á fyrirlestra í sjómennsku og veðurfræði.

3. gr.

Orðin „Að búa til vaxandi kort“ í kaflanum um siglingafræði í 7. gr. laganna falli burtu. Aftan við þennan kafla komi: Sigling eftir stórbaug og stórbaugskort.

4. gr.

Í stað orðanna „er segir í 1.—6. lið 12. gr. þessara laga“ komi: er segir í 1.—5. lið 12. gr. þessara laga.

5. gr.

15. gr. laganna orðist þannig:

Við stýrimannaskólann skulu auk skólastjóra vera að jafnaði þrjú skipaðir kennarar, tveir aðstoðarkennarar í siglingafræði og tungumálakennari, og stundakennarar eftir þörfum.

Laun fastra kennara við skólann skulu ákveðin í launalögum.

6. gr

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Greinargerð.

Frumvarp þetta er flutt samkvæmt beiðni atvinnumálaráðherra, og fylgdu því svo hljóðandi skýringar:

„Breytingar þær, er að ofan greinir, eru flestar ýmist leiðréttingar eða nauðsynlegar viðbætur eða tilfærslur til samræmingar á lögnum og þeirri kennslu, sem veitt er í skólanum. Hið síðara á t. d. við um atriðin „Veldi og rót“, „Að búa til vaxandi kort“ og „Sigling eftir stórbaug og stórbaugskort“. Öll þessi atriði eru nú og hafa verið kennd til viðkomandi prófs, frá því er löggin gengu í gildi, þó láðst hafi að taka þau fram, þegar löggin voru sett.

Önnur aðalbreytingin, sem farið er fram á með þessu frumvarpi, er sú, að kennd verði aðeins tvö erlend tungumál í stað þriggja, sem nú er samkvæmt gildandi lögum.

Þess munu varla dæmi við aðra hliðstæða skóla, að kennd séu þrjú tungumál auk móðurmálsins, og enda þótt æskilegt væri, að farmenn okkar væru þeim mun betur að sér en farmenn annarra þjóða sem þessu nemur, þá hefur reynsla undanfarinna ára sýnt, að vegna þess hve mörg tungumál eru kennd við skólann lærist ekkert þeirra til þess gagns, sem til var ætlað.

Hin aðalbreytingin (við 15. gr.) er fjölgun aðstoðarkennara í siglingafræði úr einum í tvo. Eins og kunnugt er, kostar ríkisstjórnin nú ungan mann til framhaldsnáms í siglingafræði við erlendan skóla, og hefur honum verið heitið kennarastöðu við skólann að afloknu námi. Ráðstafanir þessar eru gerðar vegna nauðsynjar þess að hafa jafnan þrjú menn með kennararéttindum í siglingafræði við skólann, og þar af tvo með fullkomnum skólastjóraréttindum samkv. lögum. Breytingin er því í samræmi við þessa nauðsyn, enda er skólinn orðinn það fjölsóttur og kennslan það yfirgripsmikil, að þessa kennara er full þörf.